Universiteit van Amsterdam

Jaarverslag 2007 > Bibliotheek van de Universiteit van Amsterdam

Colofon

Uitgave
Universiteitsbibliotheek
Singel 425
1012 WP Amsterdam

Postadres
Postbus 19185
1000 GD Amsterdam

Secretariaat
tel: 020 - 525 2310
e-mail: secr-uba@uva.nl
url: www.uba.uva.nl

Foto's
André Evers, p. 7 onder
Dirk Gillissen, p. 16 boven
Ron Leenheer, p. 16 onder
Monique Kooijmans, overige foto's

Vormgeving
Crasborn Grafisch Ontwerpers bno,
Valkenburg a/d Geul

Druk
De Raat & De Vries,
Amsterdam

Amsterdam, juni 2008

Inhoud >

4 Voorwoord
6 Koningin Beatrix opent nieuw gebouw Bijzondere Collecties
8 Readers Online: e-readers via blackboard
10 Bouwstenen voor beleid
12 Openingstentoonstelling *Amsterdam in de wereld - De wereld in Amsterdam*
14 Elseviermedewerkers op cursus bij de UBA
16 Ruim 2.000 bezoekers tijdens MuseumN8
18 Huisvesting GW-bibliotheken
20 Digitaliseringsproject UvA-proefschriften 21e eeuw geslaagd
22 Science Park Amsterdam biedt onderdak nieuwbouw bètafaculteit
24 Album Academicum geeft digitaal overzicht UvA-hoogleraren
26 Bridgecollectie geschonken aan de Bijzondere Collecties
28 Aap, vis, boek: Linnaeus in de Artis Bibliotheek
30 Digitalisering Bijzondere Collecties

De verhuizing van de Bijzondere Collecties naar de Oude Turfmarkt was natuurlijk een geweldige mijlpaal in de geschiedenis van de UB

Voorwoord >

Dit jaar vierde ik mijn tweede lustrum als bibliothecaris van de UvA. Hoewel je nooit te lang bij het verleden moet stilstaan, is het toch wel verleidelijk zo nu en dan eens terug te kijken. Want in de afgelopen tien jaar is er toch wel erg veel tot stand gebracht in de UBA. De organisatie is aanzienlijk gegroeid doordat drie faculteitsbibliotheken tot het moederbedrijf zijn toegetreden en doordat de museale activiteiten van de UvA grotendeels bij de UB zijn ondergebracht. Er is veel verbouwd en verhuisd: ik noem slechts de nieuwe verdieping op ons depot bij het AMC (alwaar ook de mooiste tentamenzalen van Nederland te vinden zijn!), de verbouwing van de bibliotheek in het Bungehuis, de verplaatsing van de collecties Klassieken, Amerikanistiek, Oost Europakunde, en als klap op de vuurpijl natuurlijk de opening van de Bibliotheek Bijzondere Collecties door Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden in mei 2007.

De verhuizing van de Bijzondere Collecties naar de Oude Turfmarkt was natuurlijk een geweldige mijlpaal in de geschiedenis van de UB. En hoewel de Bijzondere Collecties nog steeds deel uitmaken van de UB is de verhuizing voor de rest van de organisatie van grote betekenis. De UB aan het Singel is zonder de Bijzondere Collecties toch een heel andere UB dan met. Een van de gevolgen is dat we - nu ik dit in maart 2008 schrijf - midden in de rommel zitten van alweer een ingrijpende verbouwing.

Wat mij steeds weer verbaast als ik in de UB rondkijk, is de grote hoeveelheid verschillende onderwerpen waar we ons mee bezig houden. Van de productie van een facsimile-editie van ons Havelaarmanuscript tot het aanleggen van een OA (Open Access) archief van UvA-dissertaties; van het uitgeven van een digitaal Album Academicum (met een biografie en zo mogelijk een portret van alle UvA-professoren vanaf 1632) tot de verlenging van de openingstijden van de UB aan het Singel tijdens tentamenperiodes; van de inrichting van een tentoonstelling in het Allard Pierson Museum door studenten Geesteswetenschappen tot het sluiten van een licentieovereenkomst met Cambridge University Press; van de selectie van een nieuw Bibliotheek Management Systeem tot het ontwikkelen van een nieuw plaatsing-systeem voor de open opstelling van de nieuwe UB; of de voorbereidingen voor invoering van zelfbediening in de uitleen met behulp van RFID-technologie - om maar eens een kleine selectie te maken uit de activiteitenagenda van 2007.

In dit jaarverslag proberen wij u een beeld te geven van wat ons zoal bezighield het afgelopen jaar. Dat beeld is per definitie onvolledig en fragmentarisch - en ook onscherp, want we bewegen te snel voor een scherpe foto!!

Nol Verhagen, bibliothecaris UvA

Op 11 mei 2007 werd het nieuwe gebouw voor de Bijzondere Collecties aan de Oude Turfmarkt feestelijk geopend door Koningin Beatrix. Tijdens het programma in de Aula spraken de hoogleraren Biemans, Koppenol en Matthijssen, over drie hoogtepunten van de collecties: het 9e eeuwse handschrift van *De Bello Gallico* van Caesar, een liefdessonnet van P.C. Hooft en het handschrift van de *Max Havelaar* van Multatuli. Oud-bibliothecaris drs Norbert van den Berg vertelde over het gebouw als woonhuis van zijn overgrootvader, directeur van de Nederlandsche Bank in de 19e eeuw. De architecten Hans van Beek en Eveline Merckx spraken over de restauratie en inrichting van het gebouw. Hierna werd het eerste exemplaar van het boek *Bijzondere_collecties: naar een nieuwe bibliotheek* aan de Koningin aangeboden. Dit boek geeft een gedetailleerd overzicht van de belangrijkste stukken uit de Bijzondere Collecties. Na het programma in de Aula ging het gezelschap naar het nieuwe gebouw.

Videokunstwerk op ramen

De openingshandeling werd door de Koningin verricht met het aanzetten van het digitale videokunstwerk van Rob Johannesma dat in zes van de ramen van de gevel van de Vingboonspanden te zien is. Het betreft opnames van handschriften uit de collecties die in vertraagd tempo, in real time, of versneld bewegen en op onverwachte momenten te zien zijn. Tien jaar lang zijn er verschillende beelden te zien, geen dag hetzelfde dankzij een speciaal ontwikkeld computerprogramma.

Voorafgaand aan de openingshandeling werd de Koningin met in haar gezelschap de burgemeester van Amsterdam Job Cohen en de commissaris van de Koningin in Noord-Holland Harry Borghouts rondgeleid door het nieuwe gebouw, door de gastheren van de middag, de voorzitter van het College van Bestuur dr Karel van der Toorn en de bibliothecaris Nol Verhagen. In de onderzoekszaal liet een aantal medewerkers en onderzoekers interessante stukken zien, waaronder de foto's van de door de Koningin gegeven receptie op het Paleis op de Dam die na afloop van de Dies Natalis in 1982 in de Nieuwe Kerk werd gehouden.

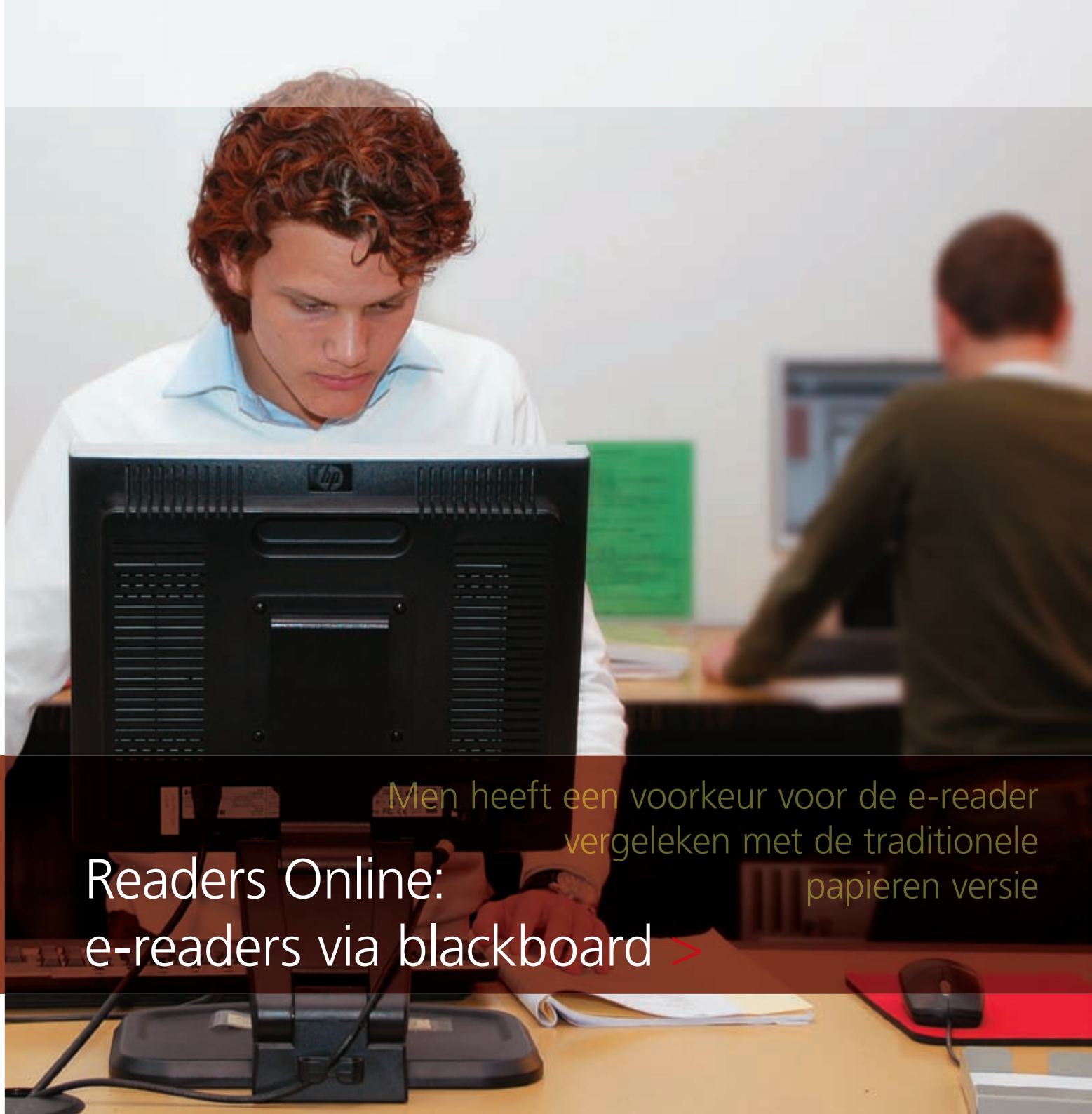
Bezoek openingstentoonstelling

Na de openingshandeling bezocht de Koningin de tentoonstelling *Amsterdam in de Wereld - De wereld in Amsterdam* die de grote diversiteit van de Bijzondere Collecties liet zien. Alle in de Aula besproken stukken waren aanwezig, maar ook stukken uit de circuscollectie, de atlassen van Mercator en Blaeu, de congresmap van het Internationaal Uitgevers Congres uit 1910 uit de collectie van de Stichting Bibliotheek Boekenvak en 18e eeuwse handschriften van de Bibliotheca Rosenthaliana.

Het was een gedenkwaardige middag die iedereen die bij de bouw, inrichting en verhuizing van de Bijzondere Collecties betrokken is geweest niet snel zal vergeten.

< Koningin Beatrix opent nieuw gebouw Bijzondere Collecties

Men heeft een voorkeur voor de e-reader vergeleken met de traditionele papieren versie

Readers Online: e-readers via blackboard >

Voor colleges worden vaak papieren readers en syllabi gemaakt. Bij de Faculteit der Geesteswetenschappen worden daarnaast voor kleinere werkcolleges of studieopdrachten door de bibliotheek werkgroepkasten op diverse locaties ingericht met boeken en fotokopieën van tijdschriftartikelen of hoofdstukken uit boeken. De bibliotheek beheert in alle gevallen het basismateriaal. De nieuwe readerregeling die de VSNU heeft afgesloten, staat echter in veel gevallen toe dat gedrukt onderwijsmateriaal gescand wordt en digitaal beschikbaar wordt gesteld binnen het UvA-domein. Daarom startte de UB in 2007 een project om readers, syllabi en andere verplichte literatuur in elektronische vorm aan studenten te kunnen aanbieden.

Medewerkers van de sectoren Wetenschappelijke informatie Geesteswetenschappen, Publieksdiensten, Verwerving en Ontsluiting, Elektronische Diensten en van de Bushuis-bibliotheek namen deel aan het project. In de eerste fase zijn de organisatorische, technische en auteursrechtelijke aspecten uitgezocht. In de tweede fase van het project is Readers Online op proef geïmplementeerd bij de Faculteit der Geesteswetenschappen en de Faculteit der Maatschappij- en Gedragswetenschappen. Readers Online wordt 'gedragen' door vakreferenten en informatiespecialisten die optreden als contactpersoon voor docenten en door medewerkers van de sector Publieksdiensten die de documenten scannen met een voor dit project aangeschafte boekscanner. Opslag en publicatie gaat via de technische infrastructuur van het Digitaal Productiecentrum van de UB. De koppeling vanuit Blackboard is door het Informatiseringscentrum gerealiseerd.

Hoe gaat het in z'n werk?

De workflow is als volgt: een docent geeft een literatuurlijst aan de contactpersoon en die zorgt er voor dat alle literatuur in elektronische vorm als e-reader wordt opgenomen in Readers Online. De docent kan daarna via Blackboard met één simpele koppeling de digitale reader voor de studenten beschikbaar stellen. De student kan de reader als geheel bekijken of een aantal onderdelen selecteren. De digitale readers en syllabi zijn voor de student te vinden via de elektronische leeromgeving van de UvA (Blackboard) door naar de betreffende cursus of het vak te gaan. Bij de cursus wordt een link geboden naar de digitale reader of syllabus.
De digitale readers en syllabi zijn direct beschikbaar vanaf elke werkplek bij de UvA of binnen het UvA-domein (inclusief UvA-dsl). Het is mogelijk om de readers te raadplegen vanaf een willekeurige pc buiten het UvA-domein door gebruik te maken van de UvAvpn-dienst van het Informatiseringscentrum.

Uit de evaluatie onder studenten en docenten blijkt dat beide groepen in het algemeen positief zijn over Readers Online. Zij zien graag uitbreiding naar alle colleges. Men heeft een voorkeur voor de e-reader vergeleken met de traditionele papieren versie. De faciliteit wordt in 2008 verder uitgebreid.

In oktober 2007 heeft de directie van de UB een beleidsnota aan het College van Bestuur gestuurd onder de titel *Ex Libris, bouwstenen voor beleid 2007-2010.* De titel is een kleine provocatie, die niettemin wel de kern van de zaak weergeeft. Enerzijds staat een *'Ex Libris'* uiteraard symbool voor de traditionele boekerij, het prototype van de (particuliere) bibliotheek. Anderzijds verwoordt Ex Libris, letterlijk vertaald 'uit de boeken', ook de overgang die de bibliotheek doormaakt 'van gedrukt naar elektronisch', zoals het vaak wordt uitgedrukt. Op zichzelf niks nieuws, maar niettemin een voortschrijdend proces dat de bibliotheek op zijn grondvesten doet schudden. In de afgelopen 10 jaar is er vrijwel niets hetzelfde gebleven in de UB, en toch hebben we vaak het gevoel dat we achter de feiten aanhollen.

Ex Libris is niet zozeer een *road map*, als wel een terreinverkenning. Vandaar de ondertitel: *bouwstenen voor beleid.* De nota bouwt voort op de missie van de UBA, naar aanleiding van de *trends en omstandigheden* die in de bijlage worden beschreven. De *omstandigheden* hebben vooral betrekking op de UvA zelf, de *trends* daarentegen juist op de externe ontwikkelingen. Om een paar van die trends te noemen: minder boeken in open opstelling op de plank en meer digitale tijdschriften op de website; minder (kleine) bibliotheekvestigingen en meer samenwerking tussen de overblijvende vestigingen; meer 'content' en meer 'access'; meer concurrentie van en met Google. De omstandigheden betreffen vooral de huisvesting van de bibliotheken, de organisatiestructuur van de UvA en de samenwerking tussen UvA en HvA.

Ex Libris beschrijft in een aantal statements de visie van de UBA en vertaalt die vervolgens in een aantal *beleidsthema's*. Die thema's zijn, wellicht niet verrassend: de samenwerking met de Mediatheken van de HvA, de (her)inrichting van de 'erfgoeddivisie' van de UB (het Allard Pierson Museum en de Bibliotheek Bijzondere Collecties), de (her)inrichting van bibliotheken tot 'learning centres', de uitbreiding van de digitale dienstverlening (met onder ander RFID en Readers Online), de samenwerking binnen de UBA, maar ook daarbuiten (in het bijzonder UKB), en last but not least: de vraag hoe het personeel van de UBA al die ontwikkelingen kan (blijven) bijbenen.

Bezoekers aan het woord > **Sarah Klerks (21)** eerstejaarsstudent Italiaans

Hoe vaak kom je in de bibliotheek?
Dat ligt er een beetje aan. Toen ik met Academische Vaardigheden bezig was, kwam ik er heel vaak. We kregen elke week opdrachten en daar werkte ik in de bibliotheek aan of thuis via vpn. Omdat we vaak college op het P.C. Hoofthuis hebben laat ik de boeken uit het magazijn meestal daar komen. Verder kom ik voor Italiaans regelmatig op het Bungehuis. Ik vind de sfeer van die bibliotheken beter dan op de UB. Daar vind ik het erg somber, om een beetje dépri van te worden.

Gebruik je de catalogus en de Digitale Bibliotheek?
Ik werk vooral via de toolbar op het UvA-web, dan heb je alles bij de hand. In het begin vond ik het zoeken wel moeilijk, maar sinds ik er wat meer van weet ben ik het erg leuk gaan vinden. Het geeft een soort detectivegevoel. Ik gebruik allerlei bestanden, zoals PiCarta en Jstor. Voor Academische Vaardigheden heb ik een werkstuk gemaakt over Alfonsina Orsini de' Medici die tot de Medici-dynastie in Florence behoorde en directe invloed had op het dagelijks bestuur van de stad. Veel tijdgenoten hadden echter kritiek op haar persoon en politieke bekwaamheden. Zij werd door velen bestempeld als een dominante, gierige weduwe. Ik heb gekeken waarop deze kritiek gebaseerd was

< Bouwstenen voor beleid

In de afgelopen 10 jaar is er vrijwel niets hetzelfde gebleven in de UB

en of dit daadwerkelijk te rechtvaardigen viel. Dankzij het vak Academische Vaardigheden heb ik ontdekt dat ik het heel leuk vind om onderzoek te doen!

Wat doe je als je er niet goed uit komt?
Op de toolbar zit ook een knop waar je vragen kunt stellen. Daar maak ik af en toe gebruik van.

Maak je gebruik van bijzondere voorzieningen?
Ik gebruik de voorziening Interbibliothecair Leenverkeer om boeken bij andere bibliotheken te lenen

Stel, je bent één dag directeur van de UB, wat zou je dan meteen veranderen?
Het mag allemaal wel wat lichter en minder stijf. Ik bedoel niet dat alle tafels moeten verdwijnen, maar leuke zitjes zouden welkom zijn. Af en toe wil je ook met iemand samen aan iets werken. Dan heb je behoefte aan een plek waar je lekker zit en kan praten.
Verder zou duidelijker moeten zijn hoe je scripties vindt.

Openingstentoonstelling *Amsterdam in de wereld - De wereld in Amsterdam* >

Maar een concept is nog geen tentoonstelling

De eerste tentoonstelling in het nieuwe gebouw van de Bijzondere Collecties aan de Oude Turfmarkt beoogde een beeld te geven van de veelheid, de verscheidenheid en de presentatiewaarde van de verzamelingen. Daarnaast moest de band met Amsterdam tot uiting komen. Deze uitgangspunten leidden tot het concept Amsterdam in de wereld - De wereld in Amsterdam: wat werd er in de loop der eeuwen vanuit Amsterdam verspreid over de wereld en wat vond uit nabije en verre windstreken zijn weg naar Amsterdam?

Maar een concept is nog geen tentoonstelling. Tijdens de voorbereidingen moest veel opnieuw worden uitgevonden. Hoe om te gaan met een tentoonstellingsruimte die drie keer zo groot is als die aan het Singel? Hoe met nieuwe vitrines, verlichting en touch screens? Wat waren de mogelijkheden en beperkingen bij het bepalen van looproute, inrichting, de weergave van de bijschriften? Zo stond de eis de lichtsterkte te beperken tot 50 lux op gespannen voet met de leesbaarheid van de bijschriften. En hoe alle werkzaamheden door zowel in- als externe samenstellers, vormgevers en uitvoerders te organiseren?

Van concept naar uitvoering

Het concept werd uitgewerkt in 35 thema's met suggesties voor bijpassende tentoonstellingsstukken. De geselecteerde handschriften, gedrukte boeken, prenten en objecten werden opgemeten en ten behoeve van de touch screens gedigitaliseerd. Medewerkers van de Bijzondere Collecties schreven bijschriften, die een plek kregen in een handzaam loopgidsje. Verschillende ontwerpen voor de inrichting en de vormgeving passeerden de revue om te worden beoordeeld op publieksvriendelijkheid. Ruggengraat van de tentoonstelling werd een tijdbalk met momenten uit de geschiedenis van de Universiteitsbibliotheek en haar voorlopers, de Stedelijke Bibliotheek en de bibliotheek van het Athenaeum Illustre.
Het project stond onder grote tijdsdruk, want op 11 mei zou koningin Beatrix de nieuwe huisvesting en de tentoonstelling gelijktijdig komen openen. De lat lag hoog, de grenzen van het (on)mogelijke werden opgezocht, maar op 10 mei om middernacht was alles klaar, ook de touch screens, de nieuwe BC-website en de beschrijvingen van 25 kerncollecties. Bij de tentoonstelling verscheen bovendien het boek *Bijzondere_collecties: naar een nieuwe bibliotheek*, met foto's van Bettina Neumann, een collectieoverzicht en interviews met jonge en gevestigde onderzoekers.

Studente museologie Wendy Sijnesael verzorgde een mini-expositie in de gangvitrines over de geschiedenis van de locatie, getiteld *De Bijzondere Collecties aan de Amstel.* Deze mini-expositie is nog steeds te zien; de tentoonstelling *Amsterdam in de wereld - De wereld in Amsterdam* is opgevolgd door nieuwe, niet minder mooie exposities. Zie voor de tentoonstellingsagenda en het archief *http://bc.uba.uva.nl.*

Half september waren ongeveer 50 medewerkers met 15 verschillende nationaliteiten van uitgeverij Elsevier in de UBA te gast om een cursus te volgen. Het ging om de *E-Customer Service Group,* een afdeling gericht op dienstverlening aan klanten in Europa en Zuid-Afrika.
De Elseviermedewerkers wilden graag leren hoe de universiteitsbibliotheken (in dit geval de UB Amsterdam en de bibliotheek van de Universiteit van Tilburg, die samen de cursus verzorgden) en hun klanten de elektronische producten van Elsevier (en andere uitgevers) gebruiken, welke problemen ze tegenkomen, en op welke punten de dienstverlening van de uitgevers verbeterd zou kunnen worden. Kortom, een beter begrip van de klanten, zowel de kopende en doorgevende bibliotheken als de eindgebruikers, was het doel.

Waarom doet de UB zoiets? Om te beginnen was het leerzaam om eens een cursus commercieel aan te bieden en te ervaren hoe een grote uitgever zich als klant opstelt ten opzichte van bibliotheken. Bovendien was dit een uitgelezen kans alle zaken die tussen de UB en de betreffende uitgever nog niet helemaal goed liepen te bespreken en dan nog wel met gesprekspartners die er wellicht iets aan zouden kunnen veranderen.

Aan de orde kwamen o.a. de manier waarop Science Direct is ingebed in de Digitale Bibliotheek, het metazoeken en linkresolver, Google Scholar en Blackboard, de ingewikkelde kostenverdeling rond de *Big Deals,* de activering van e-journal collecties via SFX, en grote thema's zoals Open Access, learning objects, Web 2.0 en de universiteitsbibliotheek als uitgeverij of productiecentrum van eigen tijdschriften en databases.

De groep, inclusief de managers van Elsevier, liet zich na afloop heel positief uit over het geboden programma. Men was enthousiast over de verworven inzichten, niet alleen omdat men veel geleerd had over de moderne wetenschappelijke bibliotheek, maar ook omdat men de Elsevierproducten eens vanuit een heel ander perspectief had kunnen zien.

Bezoekers aan het woord > **Kiki Brölmann** is universitair hoofddocent Internationaal Recht.

Ze doceert o.a. Internationaal Publiekrecht en Sources and Foundations of International Law

Hoe vaak kom je in de bibliotheek?
Ik gebruik de bibliotheek heel veel, maar meestal vanuit mijn stoel. Op het gebied van internationaal recht is bijna alles digitaal beschikbaar, in ieder geval tijdschriftartikelen en jurisprudentie. Ik kom in de Juridische Bibliotheek om handboeken te raadplegen of voor een college in de reservekast te laten zetten. Verder kom ik af en toe in de UB of bij de Bijzondere Collecties, als ik bijvoorbeeld een oude druk wil inzien (Hugo de Groot is de 'vader van het volkenrecht') en een enkele keer leen ik daar een boek voor mezelf. De bibliotheek van Filosofie bezoek ik ook wel. Eigenlijk ben ik dol op instituutsbibliotheken.

Gebruik je de catalogus en de Digitale Bibliotheek?
Vroeger zocht ik vaak via de Digitale Bibliotheek in bestanden als Muse. Tegenwoordig werk ik vooral via de homepage van de Juridische Bibliotheek. Die is erg goed. Langs die weg vind ik alle jurisprudentie en artikelen die ik nodig heb. Bijvoorbeeld de Kluwerbestanden, Online Contents en de catalogus van het Vredespaleis, deze zijn voor mijn werk belangrijk. Mijn onderzoek nu richt zich op waterrecht, rechtsvorming en internationale organisaties.

< Elseviermedewerkers op cursus bij de UBA

Wat doe je als je er niet goed uit komt?
Er zijn een paar specifieke bestanden die erg ingewikkeld zijn, bijvoorbeeld de Official document system of the United Nations. Dan roep ik wel eens een medewerker van de Juridische Bibliotheek te hulp.

Maak je gebruik van bijzondere voorzieningen?
Ik leen wel via de voorziening Interbibliothecair Leenverkeer bij andere bibliotheken in Nederland.

Stel, je bent één dag directeur van de UB, wat zou je dan meteen veranderen?
Ik zou de bibliotheek 24 uur per dag willen openstellen en vooral feestelijker willen maken. Het bibliotheekpersoneel is heel aardig en klantvriendelijk maar wat ik mis is een plek waar je fijn kunt zitten lezen, waar je naast de boeken een lekkere stoel vindt en een koffiehoekje, zodat het een feest is om er te komen.

Ruim 2.000 bezoekers tijdens MuseumN8 >

De MuseumN8 valt in Amsterdam altijd op de eerste zaterdagavond in november. Ruim veertig museale instellingen presenteren hun gebouw, tentoonstelling en collecties aan een veelal jong en ook nieuw publiek en organiseren bijzondere evenementen. Voor het Allard Pierson Museum (APM) is de MuseumN8 inmiddels jaarlijkse routine, maar de Bijzondere Collecties, sinds april 2007 gehuisvest naast het APM en met een interne doorgang naar het museum, deden voor het eerst mee. Twee prachtige merken van de Universiteit van Amsterdam op een toplocatie op de Oude Turfmarkt, die tijdens de MuseumN8 hun eigen gezicht konden tonen en een eigen programma presenteerden.

Workshops en minicolleges bij Bijzondere Collecties

De medewerkers bij de Bijzondere Collecties stonden aan het begin van de avond op scherp om de MuseumN8-gasten te ontvangen. De hele avond waren er rondleidingen door het nieuwe gebouw. Piet Verkruijsse en Chungli Kwa, samenstellers van de tentoonstelling *Aap, vis, boek. Linnaeus in Amsterdam,* verzorgden samen maar liefst 20 keer een toelichting op de tentoonstelling, die toen net een maand open was. Tot sluitingstijd was er belangstelling voor de workshops in de stijlkamers; studenten van grafische opleidingen en academies kwamen af op de workshop *Hands on Irma Boom* en Guus Luijters en Klaas van der Hoek spraken met bezoekers over de recentelijk verworven collectie van junkiedichter Arie Visser.

Vanwege de Linnaeustentoonstelling stond ook het minicollege ‘Waarom apen apen apen na’ op het programma. Dit college van gedragsbioloog Jan van Hooff, dat drie keer gegeven werd, bleek verreweg de grootste publiekstrekker. En verder was er eten en drinken in het speciaal voor deze avond tot disco verlichte museumcafé.

NET ALS IN DE FILM.....? bij het Allard Pierson Museum

Het Allard Pierson Museum stond tijdens de MuseumN8 in het teken van films. De beeldvorming over de oudheid is, zeker bij de N8 doelgroep van 18-33 jaar, zeer gevormd door films over de oudheid. Blockbusters als Gladiator en Troy, maar ook klassiekers als Spartacus, Ben Hur en Cleopatra beïnvloeden dit beeld. Het APM koos daarom voor een N8 vol filmfragmenten en minilezingen door prominenten als Fik Meijer, René van Royen, Hans Smolenaars, Herbert Verreth en de conservatoren van het museum. De onderwerpen Rome, gladiatoren, Romeinse aankleding van toga tot glas, de vloek van de mummie, Troy, Odysseus, 300 van strip tot film en ‘klassieke oneliners’ in Astrix en Obelix kwamen aan bod met als rode draad de vraag: ging het er in de oudheid nu echt zo aan toe of was het misschien toch (een beetje) anders? Daarnaast kon de MuseumN8-bezoeker de hele nacht het niet-virtuele computerspel Museumraider door alle museumzalen spelen.

Deze eerste MuseumN8 was zonder meer een succes: het Allard Pierson Museum en Bijzondere Collecties samen ontvingen ruim 2.000 bezoekers.

www.allardpiersonmuseum.nl
www.bc.uba.uva.nl

Bijna 10 jaar geleden fuseerden de UB en de faculteitsbibliotheek Geesteswetenschappen (GW). Een van de redenen voor deze organisatorische fusie was het perspectief op gezamenlijke huisvesting in nieuwbouw op het Binnengasthuisterrein. De faculteitsbibliotheek GW was destijds op twaalf locaties verspreid over de Amsterdamse binnenstad gehuisvest. Na de fusie is een proces ingezet om dat aantal locaties zoveel mogelijk terug te brengen. In 2007 zijn daar, na lange en intensieve discussies, nieuwe stappen in gezet: overleg tussen het College van Bestuur, de faculteit GW en de UB leidde tot het besluit niet alleen de algemene studiefaciliteiten in de UB op te waarderen, maar ook om de door de verhuizing van de Bijzondere Collecties vrijkomende ruimtes bijna geheel her te bestemmen voor de inhuizing van een aantal geesteswetenschappelijke collecties. Het betreft de collectie wijsbegeerte, nu nog gehuisvest in de Vendelstraat op het BG-terrein, en de collectie mediastudies & theaterwetenschap, gehuisvest in de Nieuwe Doelenstraat.

Op beide locaties zijn er ruimtelijke problemen en kan de dienstverlening aan de gebruikers niet op het gewenste niveau gebracht worden. Door deze collecties naar de UB te verhuizen wordt dat wel mogelijk, en wordt ook meerwaarde gecreëerd: in het proces van besluitvorming is namelijk ook de verhuizing van de collectie muziekwetenschap uit de bibliotheek P.C. Hoofthuis naar de UB meegenomen. Daardoor wordt in de UB een combinatie van open opgestelde collecties gerealiseerd die aan het huidige, door interdisciplinariteit gekenmerkte onderwijs- en onderzoeksklimaat een goed platform biedt. De verhuizingen zullen pas in 2008 gerealiseerd worden, maar de voorbereidingen begonnen al in het najaar van 2007. De bestaande ruimtes in het UB-complex moeten eerst nog aangepast worden aan hun nieuwe bestemming en uiteraard moet er ook rekening gehouden worden met de wensen van de nieuwe gebruikersgroepen.

Van twaalf naar vier locaties

Na de verhuizing zal het aantal bibliotheeklocaties van GW teruggebracht zijn naar vier. Qua omvang van de open opgestelde collecties is de UB dan de tweede GW-bibliotheeklocatie. Tot de realisering van de nieuwbouw op het BG-terrein zal het ook bij deze vier blijven (naast de UB, de bibliotheken in het P.C. Hoofthuis, het Bungehuis en het Kunsthistorisch Instituut). Het perspectief op nieuwbouw kreeg overigens in 2007 weer een krachtige impuls. Op verzoek van het College van Bestuur buigt het dagelijks bestuur van het Stadsdeel Centrum zich over de nieuwbouwplannen waarbij een afweging gemaakt zal moeten worden tussen enerzijds het belang van de UvA en anderzijds het monumentenbelang.

Bezoekers aan het woord > **Maudy Marcus (49)** voltooide in 2007 haar studie Kunstgeschiedenis met een masterscriptie over kunstenaarsvermeldingen in stadsbeschrijvingen van Noord-Nederlandse steden in de periode 1600-1800. Op dit moment bewerkt ze haar scriptie tot een digitale publicatie voor de Rijksdienst Kunsthistorische Documentatie, met een beurs van de Onderzoeksschool Kunstgeschiedenis.

Welke UvA-bibliotheken gebruik je voor je onderzoek?
Hoofdzakelijk de bibliotheek van de Bijzondere Collecties. Daar is het grootste gedeelte van de primaire bronnen aanwezig die voor mijn onderzoek nodig zijn. De Bijzondere Collecties bezitten een prachtige collectie stadsbeschrijvingen. Van het corpus dat ik voor mijn onderzoek gebruik (ongeveer 200 titels) zijn er zo'n 190 in Amsterdam aanwezig. Daarnaast gebruik ik de UB en de bibliotheek van het Kunsthistorisch Instituut voor hedendaagse vakliteratuur en tijdschriften.

Gebruik je de Digitale Bibliotheek?
Ja, ik gebruik de Digitale Bibliotheek om te zoeken naar bij voorbeeld tijdschriftartikelen die ik nodig heb voor mijn onderzoek. Ik heb een cursus van het Informatiecentrum gevolgd om goed te leren omgaan met de Digitale Bibliotheek en dat werkt prima.

Stel: je bent één dag directeur van de UB... Wat zou je dan direct veranderen?
Direct veranderen zou ik niet zoveel! Misschien

< Huisvesting GW-bibliotheken

Een van de redenen voor deze organisatorische fusie was het perspectief op gezamenlijke huisvesting in nieuwbouw op het Binnengasthuisterrein

de openingstijden van de Bijzondere Collecties. Ik zou daar graag ook 's avonds willen werken, of in het weekeinde.

Er is echter wel iets dat ik graag zou willen. Ik heb tijdens mijn onderzoek gemerkt dat veel oude bronnen prachtig materiaal bevatten dat bij een groot publiek niet of nauwelijks bekend is. Wat mij altijd weer opvalt en wat ik ook graag zou willen laten zien is dat hedendaagse problemen, die voor ons heel nieuw en van deze tijd lijken, ook al speelden in voorgaande eeuwen. En dan kun je het zo gek niet bedenken. Milieuvervuiling, politieke discussies zoals nu over Geert Wilders. Er stond deze week een artikel in de krant over het uitdrijven van geesten in een huis. Ik heb boeken in handen gehad waarin bijna gelijke situaties werden beschreven, maar dan al een paar eeuwen geleden. Ik zou mensen graag willen laten zien dat geschiedenis van alle tijden is. Door bijvoorbeeld een vaste korte rubriek ergens in de pers, aansluitend bij actuele thema's waar werken uit de Bijzondere Collecties kunnen worden getoond of besproken.

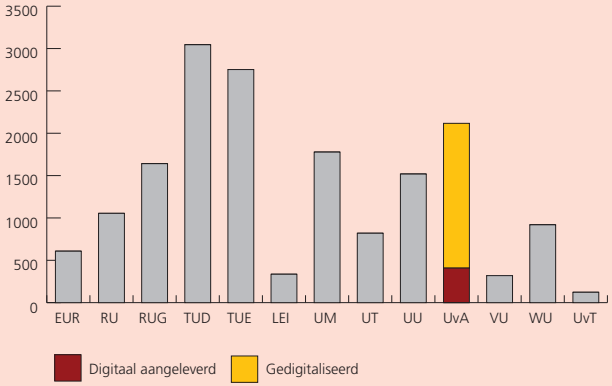

Digitaliseringsproject UvA-proefschriften 21e eeuw geslaagd >

Bijna alle UvA-proefschriften van de 21e eeuw zijn in 2007 in digitale vorm in UvA-DARE opgenomen

Op enkele uitzonderingen na zijn alle UvA-proefschriften van de 21e eeuw in 2007 in digitale vorm in UvA-DARE (Dissertations Online) opgenomen. Waar een digitale versie nog ontbrak, is het proefschrift in het magazijn opgezocht en gedigitaliseerd.
Wetenschappelijke publicaties die alleen op papier zijn uitgegeven, zoals proefschriften, zijn door hun beperkte oplage en verspreiding vaak moeilijk toegankelijk. Over het algemeen zijn proefschriften alleen te vinden in de catalogus van de universiteit. Door de proefschriften via internet beschikbaar te stellen, zijn ze goed te vinden met zoekmachines als *Google*. Zowel de promovendus als de universiteit kunnen op deze manier optimaal laten zien wat zij waard zijn. Hiermee kunnen ook anderen, niet alleen collega-wetenschappers, hun voordeel doen.

De Universiteit van Amsterdam had in vergelijking met de andere universiteiten in Nederland weinig proefschriften digitaal beschikbaar, zoals blijkt uit nevenstaande tabel. De UvA heeft daarom alle UvA-proefschriften van de 21e eeuw die in UvA-DARE ontbraken of waarvan we nog geen digitale versie hadden in de UB-magazijnen opgezocht. Deze 1883 proefschriften zijn van kaft tot kaft (inclusief de stellingen) in kleur gedigitaliseerd en geheel doorzoekbaar gemaakt. Voor aanvang van het digitaliseringproject waren slechts 446 proefschriften via UvA Dissertaties Online digitaal toegankelijk. Na het digitaliseringsproject UvA proefschriften 21e eeuw zijn dat er meer dan 2000! Daarmee is 17% van alle UvA proefschriften vanaf het jaar 1878 digitaal beschikbaar. Een bijzondere groep vormen de sterrenkundige proefschriften. In verband met het naderende honderdjarig bestaan van Sterrenkunde aan de UvA zijn alle sterrenkundige proefschriften gedigitaliseerd en opgenomen in UvA-DARE.

Tabel 1. Proefschriften in DAREnet (augustus 2007)

Proefschriften waarvan de digitale versie online toegankelijk wordt gemaakt via UvA *Dissertaties Online* hebben als voordeel dat ze ook terug zijn te vinden op de Nationale Proefschriftensite 'Promise of Science' en dat ze worden gearchiveerd in het e-depot van de Koninklijke Bibliotheek. De toegankelijkheid van de elektronische versie wordt daarmee voor 100 jaar gegarandeerd.

In de nabije toekomst zal samenwerking worden gezocht met het nog uit te voeren project digitaal Album Promotorum (onderdeel van Album Academicum - zie elders in dit jaarverslag) dat tot doel heeft gegevens over promovendi aan de Universiteit van Amsterdam toegankelijk te maken. Proefschrift en personalia van alle UvA promovendi worden dan via één interface toegankelijk. De succesvolle digitalisering van de UvA-proefschriften vanaf 2000 heeft duidelijk gemaakt dat ook het digitaliseren van *alle* UvA-proefschriften (vanaf 1878), zowel qua omvang als qua kosten, tot de mogelijkheden behoort.

UvA Dissertaties Online: *http://dare.uva.nl/dissertaties*
Album Academicum: *www.albumacademicum.uva.nl*

De gemeente Amsterdam, de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek en de Universiteit van Amsterdam ontwikkelen de komende tien jaar Science Park Amsterdam tot een internationaal kenniscentrum, waar samenwerking tussen wetenschappelijk onderwijs, onderzoek en kennisintensieve bedrijvigheid sterk wordt gestimuleerd. Science Park Amsterdam ligt in de noordoosthoek van de polder Watergraafsmeer. Het gebied moet uitgroeien tot een omgeving voor inspirerende samenwerking en kennisuitwisseling met kantoorruimte, laboratoria en onderwijsgebouwen, een hotel, congresfaciliteiten, sport- en cultuurvoorzieningen, honderden woningen, kinderopvang en een NS-station.

In het voorjaar van 2009 zal in het Science Park de eerste nieuwbouw worden opgeleverd die in gebruik wordt genomen door de Faculteit der Natuurwetenschappen, Wiskunde en Informatica. Het nieuwe onderkomen voorziet in de geïntegreerde huisvesting van alle onderdelen van deze faculteit. Ontmoeting en uitwisseling onder één dak is daarom het centrale uitgangspunt voor het ontwerp. Hart van het 55.000 m² tellende faculteitsgebouw is het studiecentrum dat in de nabijheid van de collegezalen verschillende studieopstellingen, werkgroepenruimten en een diversiteit aan andere voorzieningen aanbiedt, met als doel het verbinden van de formele leeromgeving met de informele leeromgeving van studenten.
De vijf huidige bètabibliotheken vormen een integraal onderdeel van dit leercentrum. Tezamen met het onderwijsinstituut en het Informatiseringscentrum wordt hier ook de algemene baliefunctie voor de gehele bètafaculteit geboden.

Zelfwerkzaamheid en zelfredzaamheid

Het nieuwe studiecentrum is in principe 24 uur per dag open en wordt het kloppend hart van het gebouw. Dat betekent dat wordt ingezet op zelfwerkzaamheid en zelfredzaamheid en op digitale beschikbaarheid en digitale verwerking van studiemateriaal. De gedrukte bibliotheekcollectie wordt teruggebracht tot een actuele onderwijs- en onderzoekscollectie en neemt nog maar een fractie in van de oorspronkelijk benodigde ruimte. Drukwerk kan worden geleend met behulp van selfserviceapparatuur en met behulp van RFID-technieken kunnen uitleengegevens en zelfs inzagegegevens van gedrukte materialen worden geregistreerd. Bij de inrichting van de bibliotheekruimte is rekening gehouden met het op termijn verder teruglopen van de boekencollectie. Vrijkomende ruimte wordt dan benut voor studiedoeleinden.

Het studiecentrum is verdeeld in zones. Voor de circa 2000 studenten komen er diverse samenwerkplekken, 250 studieplekken met en 200 zonder pc, maar allemaal voorzien van stroom en wifi voor laptopgebruik. Tussen de boeken komen 40 stille studieplekken en 30 studiecellen.

De verwachtingen zijn hoog. Wereldwijd zijn universiteiten bezig met het verbinden van de diverse leeromgevingen. Studiecentra/bibliotheken zijn bij uitstek gezichtsbepalende elementen op een universitaire campus. Het nieuwe studiecentrum van de bètabibliotheek is daarop geen uitzondering.

< Science Park Amsterdam biedt onderdak nieuwbouw bètafaculteit

Album Academicum geeft digitaal overzicht UvA-hoogleraren >

Op 8 januari 1632 hield Gerardus Johannes Vossius zijn inaugurale rede voor het Amsterdamse Athenaeum Illustre, de voorloper van de Universiteit van Amsterdam. Zijn enige collega Caspar Barlaeus volgde een dag later. Voor het eerst konden studenten in Amsterdam een academische opleiding volgen, in ieder geval in de wijsbegeerte, geschiedenis en politieke wetenschappen. Vossius en Barlaeus waren de eerste hoogleraren, maar zeker niet de laatste; er zouden in 375 jaar tijd bijna 2400 collega's volgen.

Wie waren deze hoogleraren, op welk vakgebied doceerden zij en wanneer? Deze vragen konden tot voor kort niet zomaar beantwoord worden. Oude, incomplete naamlijsten, wollige biografieën en ontoegankelijke databestanden maakten onderzoek naar de ontwikkeling van het onderwijs aan het Athenaeum Illustre en de Universiteit van Amsterdam tot een ware uitdaging. Met de verschijning van het digitale Album Academicum is dit probleem ondervangen. Vijf jaar is er aan het album gewerkt door de Bijzondere Collecties en het Digitaal Productiecentrum. Gegevens over alle hoogleraren, hun leeropdracht en publicaties, zijn nu te doorzoeken en op te vragen. Meer dan 1500 prenten en foto's werden gedigitaliseerd, zodat de biografieën met portretten konden worden geïllustreerd.

Het digitale Album Academicum werd gelanceerd in 2007, ter gelegenheid van het 375-jarig bestaan van de Universiteit van Amsterdam. Het vormt een prachtig duet met het boek *Professoren van de stad: het Athenaeum Illustre en de Universiteit van Amsterdam, 1632-1960*. De publicatie van deze integrale geschiedenis van de hand van universiteitshistoricus Peter Jan Knegtmans vormde een van de andere lustrumactiviteiten.

Het Album Academicum is in wezen een databank. Die databank bleek al snel een zeer gewaardeerde en veelvuldig geraadpleegde bron van onderzoek te zijn. Verscheidene afdelingen van de Universiteit van Amsterdam maken er druk gebruik van. Tekenend is dat de hoeveelheid telefonische en schriftelijke vragen over hoogleraren binnen zeer korte tijd tot vrijwel nul daalde. Blijkbaar voorziet zo'n album in een behoefte. Daarom is besloten direct een vervolgproject in te zetten: de komende jaren zullen de gegevens over meer dan 15.000 promovendi en hun proefschriften aan het Album Academicum worden toegevoegd.

www.albumacademicum.uva.nl

Collegevoorzitter dr Karel van der Toorn bij de lancering

Op 29 maart 2007 hebben twee prominente verzamelaars van bridgeboeken, Bob van de Velde en Jac Fuchs, hun collecties overgedragen aan de Bijzondere Collecties. Met deze schenking is de Bijzondere Collecties in het bezit gekomen van de grootste publiek beschikbare bridgecollectie van Nederland. Tegelijk met de officiële overdracht voor publiek vond de oprichting van de Stichting Herman Filarski plaats. Deze stichting, waarin ook de Nederlandse Bridge Bond is vertegenwoordigd, heeft als doel ervoor te zorgen dat de kennis van de verzamelaars geïncorporeerd wordt in de beschrijving van de collectie, en dat de collectie door middel van fondsenverwerving en publiciteit waar nodig kan worden aangevuld.

Maatschappelijk fenomeen

De collectie is van groot belang voor de ontwikkeling van de sport als maatschappelijk fenomeen zowel in fysieke als in mentale vorm. Bijzondere Collecties was al in het bezit van collecties op het gebied van dammen en schaken. Met de toevoeging van de bridgecollectie zijn nu de drie belangrijkste denksporten vertegenwoordigd.
De bridgecollectie omvat alle aspecten van het spel en zijn geschiedenis in Nederland en het buitenland. Naast moderne boeken en tijdschriften, maken ook oude drukken en enkele museale stukken hiervan deel uit. Ook heeft Bob van de Velde zijn persoonlijk archief overgedragen. Het bevat zijn artikelen over bridge die de afgelopen 30 jaar in diverse kranten verschenen. Deze artikelen geven een bijzonder beeld van de belangrijke gebeurtenissen en veranderingen in de bridgewereld. Ook bevat het archief een groot aantal recensies van bridgeboeken. De recensie-exemplaren zijn meestal in de collectie aanwezig.

Whist

Bridge is vermoedelijk ontwikkeld uit whist, dat al in de zeventiende eeuw gespeeld werd. Het werd in de achttiende eeuw steeds populairder en was aan het einde van de negentiende eeuw zelfs hét spel in de betere kringen. Omdat het spel door uitvoerige regelgeving te statisch werd, ging men op zoek naar andere spelvormen. De diverse stadia van deze zoektocht hebben geleid tot het spel bridge zoals het vandaag de dag wordt gespeeld, in clubverband en in de huiselijke sfeer. De Nederlandse Bridge Bond is met ruim 100.000 leden een van de grootste sportbonden in Nederland.

Bezoekers aan het woord > **Rob Hagendijk (58)** is socioloog en was tot eind januari dean van de International School for Humanities en Social Sciences van de UvA. Volgende maand vertrekt hij voor een sabbatical naar Harvard in de Verenigde Staten.

Hoe vaak kom je in de bibliotheek?
Ik denk dat ik gemiddeld twee keer per maand in de bibliotheek kom, meestal de Pierson Révèszbibliotheek, het Bushuis en de scheikundebibliotheek, waar mijn account voor Interbibliothecair Leenverkeer loopt. In de UB kom ik weinig. Mijn onderzoek gaat over wetenschapsontwikkelingen en technologische ontwikkelingen in maatschappelijke context. Als directeur van het ISHSS is mijn belangstelling natuurlijk breder: zaken die met onderwijs te maken hebben, allerlei rapporten en ook mijn eigen onderwijs op het terrein van Social theory and public affairs.

Gebruik je de catalogus en de Digitale Bibliotheek?
Meestal ben ik op zoek naar specifieke teksten, artikelen of boeken die ik niet zelf wil aanschaffen. Die localiseer ik via de catalogus of via PiCarta.
Het probleem met artikelen is wel dat de recente afleveringen soms nog niet digitaal beschikbaar zijn; dan moet ik weer op zoek naar de papieren versie. Inmiddels heb ik zelf een paar digitale abonnementen, zoals Foreign Policy, Dissent, en American Political Science Review.

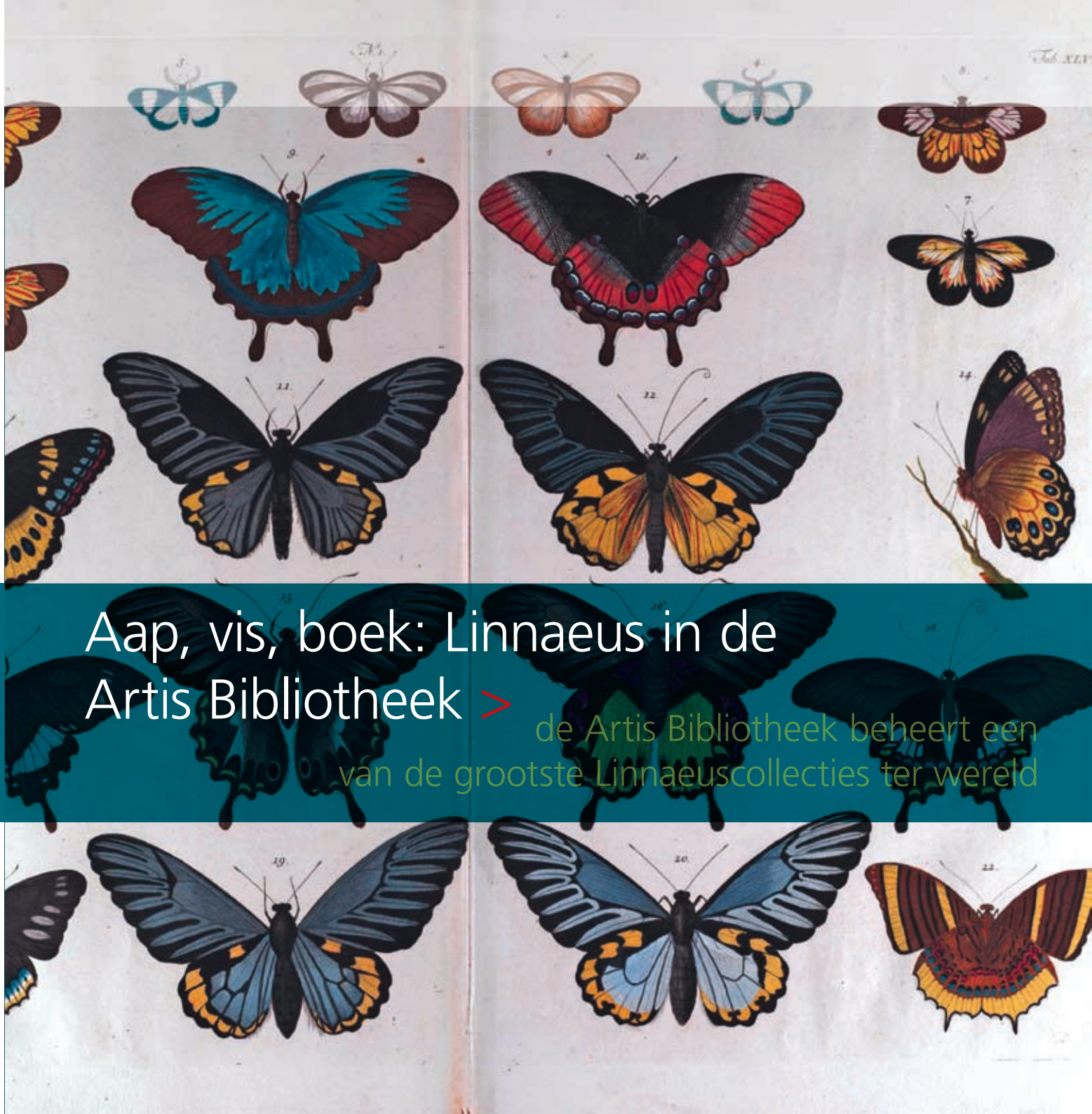
< Bridgecollectie geschonken aan de Bijzondere Collecties

Bridge is vermoedelijk ontwikkeld uit whist, dat al in de zeventiende eeuw gespeeld werd

Maak je gebruik van bijzondere voorzieningen?
Ik maak heel veel gebruik van de voorziening Interbibliothecair Leenverkeer en ik heb alerts lopen over allerlei onderwerpen, meestal rechtstreeks bij uitgevers. Thuis kan ik niet via VPN toegang krijgen omdat dat niet werkt met de modem van mijn provider. Ik heb me beklaagd bij het Informatiseringscentrum en die provider, maar de enige oplossing schijnt een nieuwe modem te zijn. Daarom gebruik ik thuis alleen de catalogus en PiCarta. Dat is ook wel rustig en als het echt nodig is kan ik een collega of een student vragen een artikel door te sturen.

Stel, je bent één dag directeur van de UB, wat zou je dan meteen veranderen?
Ik bespeur een tendens om minder gespecialiseerde medewerkers in te zetten onder het motto dat de klant het zelf moet kunnen. Ik zou ervoor willen pleiten laagdrempelige gespecialiseerde hulp op locatie te behouden.

Aap, vis, boek: Linnaeus in de Artis Bibliotheek >

de Artis Bibliotheek beheert een van de grootste Linnaeuscollecties ter wereld

Op 4 oktober, Werelddierendag, opende Midas Dekkers de tentoonstelling Aap, vis, boek - Linnaeus in Amsterdam. Aanleiding was het 300ste geboortejaar van Linnaeus (1707-1778), dat in het hele land met tal van activiteiten is herdacht. Terwijl de Zweedse bioloog Carolus Linnaeus vooral bekend staat als 'bloemenkoning', stonden in de tentoonstelling bij de Bijzondere Collecties boeken en dieren centraal. De tentoonstelling was vooral gebaseerd op de schitterende verzameling van de Artis Bibliotheek, die een van de grootste Linnaeuscollecties ter wereld beheert.

Nog steeds delen we het planten- en dierenrijk in volgens een systeem dat ontwikkeld werd door Linnaeus. Zijn hoofdwerk *Systema naturae* verscheen voor het eerst in Nederland, in 1735. De publicatie wekte grote opschudding, omdat Linnaeus de mens samen met de aap onderdeel maakte van het dierenrijk. De dubbele naamgeving (geslacht gevolgd door soort in het Latijn) is nadien voor planten en dieren aangehouden. Linnaeus heeft zo'n 4.000 diersoorten benoemd, oorspronkelijk ingedeeld in zes groepen. In de tentoonstelling kon een selectie worden getoond van de vaak bijzonder fraaie afbeeldingen van diersoorten in boeken waaraan Linnaeus in zijn verschillende uitgaven refereert, zoals de prachtwerken van Alexander Seba en Maria Sybilla Merian. Het geëxposeerde materiaal maakte ook duidelijk, dat Linnaeus soms geen raad wist met bepaalde dieren uit de contemporaine literatuur. Wat moest hij met een eenhoorn of een draak? In de tentoonstelling kwam ook de periode na Linnaeus in beeld, zoals de drang om nieuwe soorten te ontdekken, culminerend in de Siboga-expeditie, in 1899 ondernomen in de Indische wateren door de wereldberoemde zoöloog Max Weber. De collega's van het Zoölogisch Museum Amsterdam, droegen bij aan inhoud én vormgeving en hebben voor deze tentoonstelling veel uniek materiaal beschikbaar gesteld.

Linnaeuskenners lovend over tentoonstelling

Voor de opening werd een aantal previews georganiseerd, onder andere voor bezoekers van twee Linnaeuscongressen, die tegelijkertijd in Amsterdam werden georganiseerd. Een aantal scholen vroeg een rondleiding aan en een aparte bijeenkomst werd belegd voor de Winteracademie van de Mozes en Aäronkerk, die met ongeveer 150 personen een bezoek aan deze tentoonstelling heeft gebracht. Vanuit Zweden kwam een groep boekhistorici en belangstellenden op bezoek, wat leidde tot de volgende reactie 'Congratulations to a superb display of Linnaeus at his tercentenary. I have been visiting many Linnaeus exhibitions this year and it is without any doubt that I consider the one at Special Collections (Monkey, fish and books) to be the most informative and impressive of them all.'
Het boek bij de tentoonstelling *Aap, vis, boek. Linnaeus in de Artis Bibliotheek*, vormgegeven door Frederik de Wal, is inmiddels uitgeroepen tot een van de Best Verzorgde Boeken van 2007.

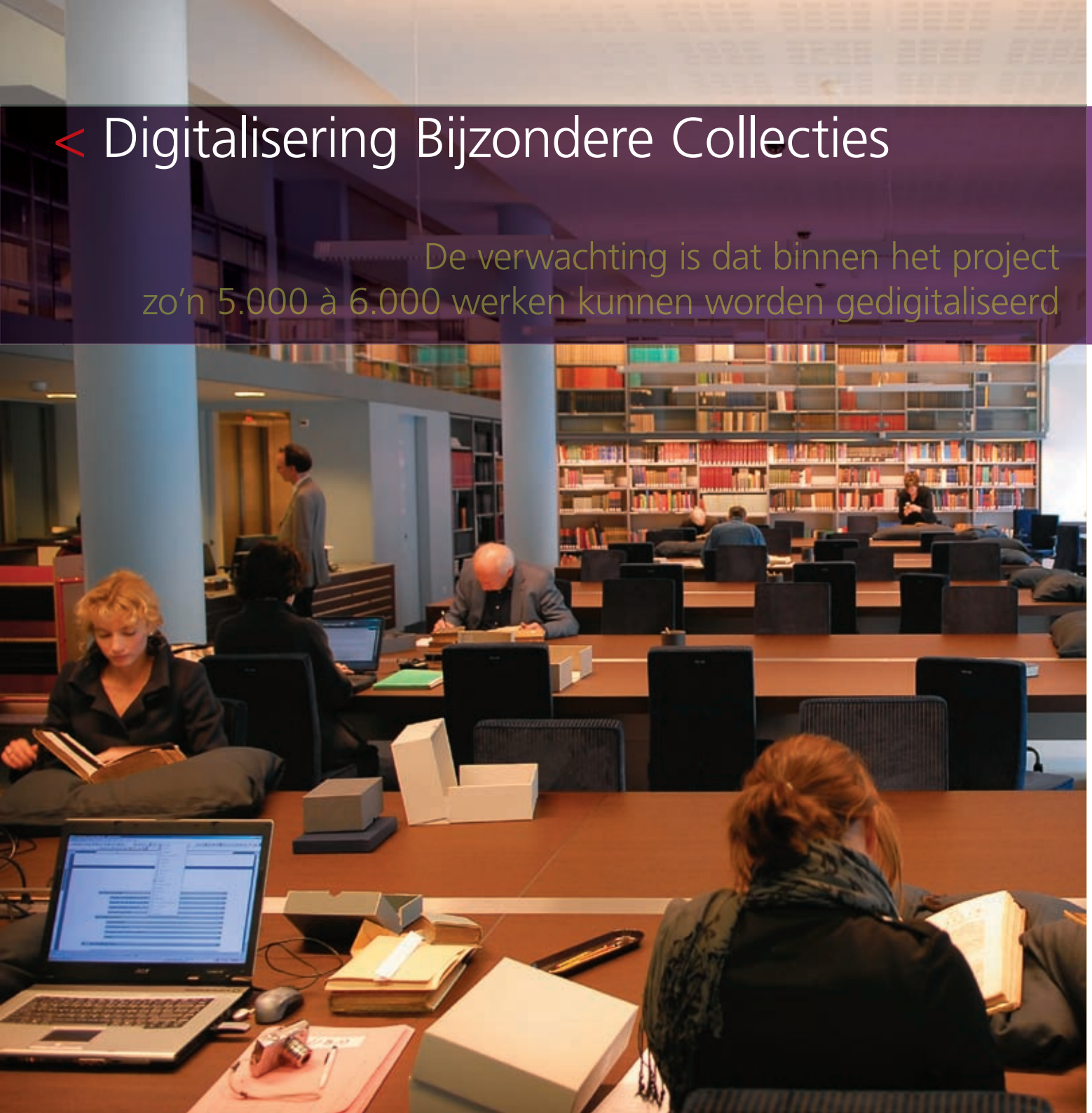
Op 5 juli 2006 bezocht de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, mevrouw Maria van der Hoeven, de Universiteitsbibliotheek voor een programma over digitalisering in de Geesteswetenschappen. Immers, in de bèta- en de gammawetenschappen is het gebruik van digitale mogelijkheden in het onderzoek inmiddels gemeengoed, maar in de Geesteswetenschappen gebeurt dat maar mondjesmaat omdat de meeste bronnen niet digitaal beschikbaar zijn. Er zijn ook nauwelijks uitgevers die een dergelijke taak op zich kunnen nemen. De minister zegde een bedrag van 3 miljoen toe aan de Koninklijke Bibliotheek voor een project voor Digitalisering van Bijzondere Collecties in de KB en de Universiteitsbibliotheken van de Rijksuniversiteit Leiden en de Universiteit van Amsterdam.

In 2007 is een projectorganisatie opgezet om dit gemeenschappelijke project te realiseren. In het kader van dit project zullen minstens 1,2 miljoen pagina's gedigitaliseerd worden.

Vragen die beantwoord moesten worden betroffen: de keuze voor tijdvak en/of thema, het onderzoek naar de technische mogelijkheid voor het digitaal doorzoekbaar maken van de teksten en het onderzoek naar de fysieke kwaliteit en de geschiktheid van de boeken voor digitalisering. De keuze voor een tijdvak of thema werd mede bepaald door de onmogelijkheid om gotische letters en andere afwijkende lettervormen naar behoren digitaal te lezen, waardoor teksten in dergelijke letters niet gedigitaliseerd kunnen worden. Daarom werd besloten te kiezen voor de periode 1780-1800, omdat die de beste kansen bood voor het doorzoekbaar maken van de teksten. In overleg met een aantal wetenschappers, verenigd in de wetenschappelijke adviesraad en na diepgaande analyse van de titels werd besloten tot een thematische selectie van de in deze periode beschikbare titels. De verwachting is dat binnen het project zo'n 5.000 à 6.000 werken kunnen worden gedigitaliseerd.

< Digitalisering Bijzondere Collecties

De verwachting is dat binnen het project
zo'n 5.000 à 6.000 werken kunnen worden gedigitaliseerd

UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM

ontwerp Crasborn Grafisch Ontwerpers bno | 08244